

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 21. kolovoza 2023.

Analiza odluke

Oreščanin protiv Hrvatske
br. zahtjeva 19544/15 i 44792/16

***Nedopušteni prigovori podnositelja da su odluke domaćih sudova
kojima je odbijen njegov tužbeni zahtjev protiv države
proizvoljne i diskriminirajuće te
da su mu takvim odlukama povrijeđena konvencijska prava***

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u odboru od 3 suca, 7. veljače 2023. objavio je odluku kojom je proglasio nedopuštenim dva zahtjeva podnositelja koji je prigovarao temeljem članka 6. stavka 1. (pravo na pošteno suđenje), članka 14. (zabrana diskriminacije) Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija) i čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju.

Podnositelj je bio vlasnik nekretnina i pokretnina koje su se nalazile na području Sisačko-moslavačke županije, a koje su navodno spalili i ukrali pripadnici Hrvatske vojske u kolovozu 1995. Stoga je protiv Republike Hrvatske podnio dvije tužbe za naknadu štete (2004. i 2007. godine) temeljeći ih na Zakonu o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od pripadnika Hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata (Narodne novine br. 117/03). U oba postupka parnični sudovi su odbili tužbene zahtjeva uz obrazloženje da podnositelj nije dokazao da je bio vlasnik pokretnina, da su njegovu imovinu uzeli i kuću zapalili pripadnici Hrvatske vojske i da šteta za koju je tražio naknadu ne predstavlja ratnu štetu (za koju država nije odgovorna). Ovakve odluke prvostupanjskih sudova potvrdili su drugostupanjski sudovi dodavši da su podnositeljevi tužbeni zahtjevi u svakom slučaju podneseni izvan općeg zakonskog roka zastare od pet godina. Vrhovni sud potvrdio je ove presude, a Ustavni sud je 2014. i 2016. odbacio ustavne tužbe podnositelja zahtjeva.

Pozivajući se na članke 6. st. 1. i 14. Konvencije te čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju, podnositelj zahtjeva je prigovarao pred Europskim sudom zbog navodno proizvoljnih i diskriminirajućih odluka domaćih sudova donesenih u parničnim postupcima koje je pokrenuo protiv države. Budući da je podnositelj zahtjeva preminuo tijekom trajanja postupka pred Europskim sudom a članovi njegove uže obitelji su ustrajali u postupku, Europski sud im je priznao aktivnu legitimaciju.

Članak 6. stavak 1.

Europski sud je već u više hrvatskih predmeta ([Banićević protiv Hrvatske](#) (odl.), br. 44252/10, st.33., 2. listopada 2012., [Nijemčević protiv Hrvatske](#) (odl.), br. 51519/12, st. 49., 11.

rujna 2018.) ispitivao primjenjivost općih zakonskih rokova zastare na temelju čl. 376. Zakona o obveznim odnosima te utvrdio da su na temelju dobro utvrđene prakse domaćih sudova rokovi zastare u pogledu kaznenih djela koja su uzrokovala štetu o kojoj je riječ primjenjivi samo ako su osobe koje su uzrokovale štetu bile osuđene pravomoćnom kaznenom presudom. U ovom predmetu pojedinačni počinitelji nikada nisu osuđeni. Nadalje, Europski sud je primijetio da podnositelj zahtjeva nikada, ni pred domaćim sudovima, niti sada pred Europskim sudom, nije osporavao način na koji su domaći sudovi izračunali opće zakonske rokove zastare na temelju čl. 376. Zakona o obveznim odnosima te da sam Europski sud sada to ne može učiniti na vlastitu inicijativu. Budući da su oba tužbena zahtjeva odbijena jer su zastarjela, Europski sud je utvrdio da podnositelj zahtjeva nije pretrpio značajnu štetu zbog navodnih proizvoljnih utvrđenja domaćih sudova da nije dokazao da su počinitelji bili vojnici Hrvatske vojske te da štete nije predstavljala ratnu štetu.

Uzimajući u obzir postojanje vlastite opsežne i jasne sudske prakse u vezi s prigovorima koji se odnose na proizvoljne i očigledno nerazumne odluke domaćih sudova ([Bochan protiv Ukrajine \(br.2.\) VV¹](#), br. 22251/08, st. 61.-65., ECHR 2015 i [Baljak i drugi protiv Hrvatske](#), br. 41295/19, st. 35. i 41., 25. studenog 2021.), Europski sud je zaključio da ni interesi poštovanja ljudskih prava ne zahtijevaju ispitivanje osnovanosti ovog prigovora.

Slijedom navedenog, Europski sud je utvrdio da je prigovor utemeljen na čl. 6. st.1. nedopušten te ga je odbacio.

Članak 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju

Budući da su podnositeljeve tužbe odbijene jer su podnesene izvan zakonskog roka zastare, Europski sud je zaključio da njegovi tužbeni zahtjevi nisu imali dovoljno uporište u nacionalnom pravu da ih se smatra „vlasništvom“ u smislu čl. 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju. Stoga je utvrdio ovaj prigovor nespojivim *ratione materiae* s Konvencijom i kao takvog ga odbacio.

Članak 14. u vezi s člankom 6. stavkom 1. i člankom 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju

Podnositelj zahtjeva je tvrdio da je njegovo srpsko etničko podrijetlo bio razlog donošenja proizvoljnih odluka domaćih sudova. Europski sud nije se složio s time, već je, napominjući da čl. 14. Konvencije ne postoji samostalno već uz neku drugu odredbu Konvencije, zaključio da i ovaj dio zahtjeva treba odbaciti u skladu s člankom 35. stavkom 4. Konvencije budući da su oba podnositeljeva tužbena zahtjeva odbijena kao zastarjela te nije bilo nikakvih daljnjih pitanja koje je trebalo ispitati na temelju članka 14. Konvencije.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2023. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskom sudom za ljudska prava

¹ Sažetak presude dostupan je na [hrvatskom jeziku](#).